

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Oboer/4/2023
Identifikačné číslo spisu:	6613201471
Dátum vydania rozhodnutia:	07.06.2023
Meno a priezvisko:	JUDr. Beáta Miničová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2023:6613201471.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Beaty Miničovej a členiek senátu Mgr. Sone Pekarčíkovej a JUDr. Ivany Izakovičovej v exekučnej veci oprávnenej obchodnej spoločnosti Capital & Financial Protection, s.r.o., Zimná 4, Banská Bystrica, IČO: 36 835 765, proti povinnej L. J., X. XX. C. XXXX, F. XXX, O., zastúpenej advokátom JUDr. Andrejom Cífrom, J. Kráľa 5/A, Lučenec, o vymoženie 448,47 eura s príslušenstvom, vedenej na Okresnom súde Lučenec pod sp. zn. 4Er/82/2013, o dovolaní povinnej proti uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici z 3. augusta 2022 č. k. 41CoE/25/2022-66, takto

rozhodol:

- I. Dovolanie povinnej o d m i e t a.
- II. Oprávnenej nárok na náhradu trov dovolacieho konania n e p r i z n á v a.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Lučenec (ďalej aj ako „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) uznesením zo 17. mája 2022 č. k. 4Er/82/2013-34, návrh povinnej na zastavenie exekúcie zamietol.

2. V rámci podaného návrhu na zastavenie exekúcie povinná argumentovala tým, že platobný rozkaz nemal byť vydaný, z dôvodu existencie neprijateľnej zmluvnej podmienky, ktorá sa týkala zmluvnej pokuty. Povinná považovala výšku priznaných úrokov z omeškania za odporujúcu dobrým mravom. Vzhľadom na uvedené bola povinná toho názoru, že vykonanie exekúcie je neprípustné, pretože jej výkon je v rozpore s verejným poriadkom.

3. Súd prvej inštancie v odôvodnení uviedol, že exekučným titulom je v zmysle § 41 ods. 1 zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov (ďalej len „EP“) platobný rozkaz Okresného súdu Lučenec z 26. júna 2012 č. k. 17Ro/219/2012-25, ktorý nadobudol právoplatnosť a stal sa vykonateľným 28. júla 2012 (ďalej len „platobný rozkaz“). Z pripojeného spisu sp. zn. 17Ro/219/2012 mal súd prvej inštancie za preukázané, že platobný rozkaz povinná prevzala osobne do vlastných rúk a bola v ňom poučená o možnosti podať odpor voči platobnému rozkazu v lehote 15 dní. Napriek uvedenému povinná odpor voči platobnému rozkazu nepodala. Za týchto okolností súd prvej inštancie nevzhliadol rozpor exekučného titulu s

verejným poriadkom Slovenskej republiky, ani iný dôvod, pre ktorý by bola exekúcia neprípustná. Okresný súd upozornil, že v exekučnom konaní už nie je súd oprávnený skúmať vecnú správnosť vykonateľného rozhodnutia na podklade, ktorého je exekúcia vykonávaná, skúma len tie náležitosti tohto rozhodnutia, ktoré sú rozhodujúce pre povolenie exekúcie.

4. S prihliadnutím na vyššie uvedené súd prvej inštancie dospel k záveru, že procesné predpoklady oprávňujúce na podanie návrhu na vykonanie exekúcie, t.j. vykonateľné rozhodnutie (exekučný titul) a skutočnosť, že povinná dobrovoľne nesplnila to, čo jej ukladá vykonateľné rozhodnutie sú splnené, čím nie je daný rozpor výkonu exekučného titulu s verejným poriadkom, ani iný dôvod, pre ktorý by mala byť exekúcia neprípustná, preto návrh povinnej na zastavenie exekúcie zamietol.

5. Na odvolanie povinnej Krajský súd v Banskej Bystrici uznesením z 3. augusta 2022 č. k. 41CoE/25/2022-66, uznesenie Okresného súdu Lučenec zo 17. mája 2022 č. k. 4Er/82/2013-34 potvrdil.

6. Odvolací súd preskúmal obsah spisu a posúdil ho z dôvodov uvedených v odvolaní povinnej, pričom dospel k záveru, že podanému odvolaniu nie je možné vyhovieť, a preto uznesenie súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“) ako vecne správne potvrdil.

7. Z návrhu povinnej na zastavenie exekúcie odvolací súd zistil, že platobným rozkazom bol oprávnenej priznaný úrok vo výške 261,76 eura za každý aj začatý mesiac omeškania, ktorý úrok (zmluvná pokuta) predstavuje podľa povinnej neprijateľnú zmluvnú podmienku, na ktorú odkazuje formulácia výroku exekučného titulu. Odvolací súd k tejto námietke povinnej uviedol, že z podstaty exekučného konania vyplýva, že existencia práva a tomu zodpovedajúcej povinnosti musí byť najprv určená rozhodnutím príslušného štátneho orgánu alebo iným zákonom stanoveným spôsobom. Z toho dôvodu je nutné, aby všetko, čo je potrebné pre určenie práva, bolo vykonané v konaní vo veci samej (v tzv. základnom konaní). S prihliadnutím na uvedené odvolací súd upozornil, že v konaní o vymoženie takto určeného práva (v exekučnom konaní) je potom možné prihliadnuť už iba na to, čo sa udialo po vydaní exekučného titulu. Okolnosti majúce za následok zánik práva, ktoré nastali pred vydaním titulu, zákon umožňuje uplatniť len v konaní vo veci samej (v tzv. základnom konaní) a spôsobom na to určeným. Ich relevancia sa dovŕšuje vydaním vykonateľného rozhodnutia, ktoré sa stáva podkladom pre exekúciu. Z uvedeného vyplýva, že exekučný súd nie je oprávnený skúmať vecnú stránku exekučného titulu, pretože je viazaný rozhodnutím súdu v základnom konaní, to znamená, že rozhodnutie súdu v základnom konaní nemôže byť exekučným súdom posúdené ako rozporné so zákonom. V exekučnom konaní súd skúma len to, či došlo k zániku práva vyplývajúceho z exekučného titulu po jeho vydaní.

8. Podľa názoru odvolacieho súdu nútený výkon záväzkov dohodnutých v obchodnoprávnom vzťahu oprávnenej a povinnej nedosahuje intenzitu, ktorú by bolo možné považovať za rozpornú s verejným poriadkom. Exekučný titul posúdil odvolací súd ako vydaný v súlade s právnymi predpismi Slovenskej republiky účinnými v čase vydania exekučného titulu. Súd podľa názoru odvolacieho súdu týmto spôsobom nemôže moderovať obsah dohodnutých zmluvných povinností v rámci exekúcie prebiehajúcej na základe právoplatného exekučného titulu. Povinná v postavení obchodnej zástupkyne oprávnenej podľa odvolacieho súdu poznala podmienky zmluvného vzťahu, ktorý uzavrela, vrátane sankcií za nedodržanie zmluvných povinností. Výkon exekučného titulu za situácie, keď si musela byť vedomá porušenia dohodnutej povinnosti, ku ktorej sa dobrovoľne zaviazala, nepovažoval za týchto konkrétnych okolností prípadu odvolací súd za dôvod pre aplikáciu ust. § 57 ods. 1 písm. l) EP.

9. Judikatúru Súdneho dvora EÚ a Ústavného súdu Slovenskej republiky, ktorou povinná argumentovala, odvolací súd nepovažoval za aplikovateľnú, pretože sa v nej neriešila otázka, že je exekučný súd oprávnený skúmať vecnú stránku exekučného titulu. Dôraz odvolací súd kladol na to, že v prípade nesúhlasu povinnej s vydaním platobného rozkazu, mala povinná možnosť podať proti nemu v zákonom stanovenej lehote odpor, resp. iný opravný prostriedok v prípade, ak mala za to, že neboli splnené podmienky na jeho vydanie.

10. Za týchto okolností sa odvolací súd stotožnil s názorom súdu prvej inštancie, že boli predpoklady pre podanie návrhu na vykonanie exekúcie splnené. Súčasne odvolací súd v prejednávanej veci nezistil existenciu rozporu výkonu exekučného titulu s verejným poriadkom, a ani iného dôvodu, pre ktorý by mala byť exekúcia neprípustná.

11. V závere odvolací súd skonštatoval, že súd prvej inštancie na základe správne vykonaných dôkazov dospel k správnym skutkovým zisteniam a predmetnú vec správne právne posúdil, a preto napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1 a 2 CSP ako vecne správne potvrdil.

12. Proti uzneseniu odvolacieho súdu podala povinná (ďalej aj ako „dovolateľka“) prostredníctvom svojho právneho zástupcu dovolanie, ktorého prípustnosť odôvodnila ust. § 421 ods. 1 písm. b) CSP, podľa ktorého je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo, alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená.

13. V rámci podaného dovolania povinná nesprávne právne posúdenie videla v otázke posúdenia vzťahu medzi povinnou a oprávnenou, ktorý má podľa názoru dovolateľky spotrebiteľský charakter, avšak z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu vyplýva, že sa malo jednáť o vzťah obchodnoprávny. V tejto súvislosti dovolateľka uviedla, že z rozhodnutia odvolacieho súdu nie je zrejmé, na základe akých dôkazov odvolací súd ustálil, že vzťah oprávnenej a povinnej má obchodnoprávny charakter.

14. Argumentácia dovolateľky sa týkala postupu veriteľov, ktorí obchádzali normy určené na ochranu spotrebiteľa aj tak, že spotrebiteľovi uvádzali v zmluve buď IČO alebo mu vyznačovali, že účelom služby, či produktu je jeho podnikanie, povolanie alebo zamestnanie, a to v prípadoch buď, ak osoba nemala vôbec živnostenské oprávnenie alebo toto síce mala, ale službu, či produkt brala za účelom uspokojovania osobných potrieb a potrieb domácnosti. Takáto nekalá obchodná praktika je zákonom zakázaná, neprípustná a úplne popiera zmysel ust. § 52 ods. 4 Občianskeho zákonníka a § 2 písm. a) zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov, podľa ktorých rozhodujúci je skutočný účel služby, a nie formálne označenie účastníka zmluvy alebo uvedenie formálneho účelu služby v zmluve. Na podporu svojej argumentácie dovolateľka poukázala na rozhodnutie Ústavného súdu ČR z 10. januára 2012 sp. zn. I. ÚS 1930/1 a rozsudok Súdneho dvora EÚ vo veci C 110/14, *Horašiu Ovidiu Costea proti SC Volksbank România SA*. Za podstatu posudzovanej veci dovolateľka považovala posúdenie primeranosti sankčného mechanizmu, a to bez ohľadu na to, či dovolateľka, ktorá mala postavenie spotrebiteľky poznala, alebo nepoznala dopodrobna zmluvné podmienky za situácie, keď nastavenie sankcií nemala možnosť zmeniť ani nijako ovplyvniť a musela formulárovú zmluvu (vrátane sankcií) buď ako celok akceptovať, alebo ako celok odmietnuť.

15. Druhá dovolateľkou položená otázka sa týkala úroku z omeškania vo výške 261,76 eura za každý začatý mesiac omeškania pri istine 448,71 eura (po prepočte úrok viac ako 700 % ročne), ktorý považuje povinná za úžerný, a preto výkon exekúcie za rozporný s verejným poriadkom. Za nesprávny považuje dovolateľka názor odvolacieho súdu, podľa ktorého exekučný súd nie je oprávnený skúmať vecnú stránku exekučného titulu platobného rozkazu. Dovolateľka trvá na tom, že v exekučnom konaní je možné hodnotiť aj vady exekučného titulu. Rozhodnutie, v ktorom bol priznaný nárok z úrokov v neústavnej výške považuje povinná za zásadnú vadu exekučného titulu, ktorého výkonom by došlo ku zjavnej nespravodlivosti, nakoľko priznáva plnenie z hľadiska platného práva zakázané. V prípade, ak súdy priznajú právo na plnenie úrokov z omeškania v neústavnej výške, zlyhajú podľa názoru povinnej pri poskytovaní práva na súdnu ochranu, pretože nie je možné pripustiť, že súdy rezignujú na svoju viazanosť zákonmi a priznávajú nezákonné, alebo neústavné plnenie, čo sa v tomto prípade nepochybne stalo. Dovolateľka ďalej zdôraznila, že aplikačná prax všeobecných súdov má byť konformná z Ústavou Slovenskej republiky, a preto je nutné, aby súdy vo všeobecnosti poskytli povinnému, ako aj jeho majetku ochranu tak, že výkon rozhodnutia v časti týkajúcej sa neprimeranej výšky úrokov z omeškania zastavia. Keďže bolo napadnutým rozhodnutím odvolacieho súdu porušené právo na ochranu majetku

povinnej a výkon tejto exekúcie je neprípustný a zjavne v rozpore s verejným poriadkom (§ 57 ods. 1 písm. g) a l) EP). Na preukázanie správnosti svojho názoru dovolateľka poukázala na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky zo 14. júla 2022 sp. zn. III. ÚS 324/2021, nález Ústavného súdu Slovenskej republiky z 23. februára 2021 sp. zn. III. ÚS 344/2020, rozsudok Súdneho dvora EÚ z 18. februára 2016 vo veci C-49/14, Finanmadrid EFC SA c/a J. Zambrano a spol., rozsudok Súdneho dvora EÚ zo 17. mája 2022 vo veci C-725/19, vo veci IO c/a Impuls Leasing România IFN SA.

16. V závere dovolateľka navrhla dovolaciemu súdu, aby napadnuté uznesenie odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

17. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (ďalej aj ako „dovolací súd“) [(ust. § 35 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“)], po zistení, že dovolanie podala včas povinná zastúpená v súlade s ust. § 429 ods. 1 CSP, bez nariadenia dovolacieho pojednávania (ust. § 443 CSP) preskúmal vec a dospel k záveru, že tento mimoriadny opravný prostriedok povinnej treba odmietnuť, pretože smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné (§ 447 písm. c) CSP).

18. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, ktorým nemožno napadnúť každé rozhodnutie odvolacieho súdu. Výnimočnosť tohto opravného prostriedku zodpovedá právna úprava jeho prípustnosti v Civilnom sporovom poriadku.

19. Dovolací súd uvádza, že novelou Exekučného poriadku vykonanou zákonom č. 2/2017 Z. z., nadobudlo 1. apríla 2017 účinnosť ustanovenie § 202 ods. 4 Exekučného poriadku, podľa ktorého dovolanie ani dovolanie generálneho prokurátora proti uzneseniu vydanému v exekučnom konaní, nie je prípustné. Dovolací súd dodáva, že zákon č. 2/2017 Z. z. síce k úpravám účinným od 1. apríla 2017, v prechodnom ustanovení § 243h ods. 1 veta prvá stanovil, že ak v § 243i až 243k neustanovuje inak, exekučné konania začaté pred 1. aprílom 2017, sa dokončia podľa predpisov účinných do 31. marca 2017, no vo vzťahu ku konaniam o opravných prostriedkoch, teda ani k dovolaciemu konaniu, neurčil žiadne pravidlo.

20. V preskúmvanej veci bolo dovolacie konanie začaté podaním dovolania elektronicky 12. októbra 2022 (potvrdenie o odoslaní podania - č.l. 85 spisu), doručeným na súd prvej inštancie 12. októbra 2022 (doručenka - č.l. 86 spisu), teda za účinnosti novej právnej úpravy. Prípustnosť dovolania povinnej, preto nie je daná. Vzhľadom na povinnosť ústavne konformného výkladu pri riešení tejto otázky, a teda vzhľadom na rešpektovanie ústavných princípov dôvery v platné právo a legitímneho očakávania, ako aj dôvery v správnosť aktov orgánov verejnej moci, vrátane v nich obsiahnutého poučenia o možnosti opravných prostriedkov, považoval dovolací súd za správne, aby sa prípustnosť dovolania posudzovala podľa právnej úpravy platnej v čase vydania napadnutého rozhodnutia.

21. Dovolaním napadnuté rozhodnutie bolo vydané 3. augusta 2022, to znamená už za účinnosti novej právnej úpravy. Pokiaľ teda prechodné ustanovenie Exekučného poriadku neurčilo vo vzťahu k dovolaciemu konaniu žiadne pravidlo a dovolanie (ako i ním napadnuté rozhodnutie krajského súdu) bolo podané už za účinnosti novelizovanej právnej úpravy, je potrebné vychádzať z princípu okamžitej aplikability procesných noriem. K uvedenému záveru dospel Najvyšší súd Slovenskej republiky aj v rozhodnutiach, sp. zn. 3ECdo/16/2017, 3ECdo/26/2017, 3ECdo/27/2017, 4ECdo/23/2017, 5ECdo/10/2017, 7ECdo/3/2017, 8ECdo/17/2017, 5ECdo/2/2018, ktorý záver vyhodnotil ako ústavne konformný aj Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) v uzneseniach, sp. zn. II. ÚS 185/2018, III. ÚS 276/2018, I. ÚS 281/2018 a náleze I. ÚS 259/2018.

22. Z hľadiska prípustnosti dovolania bolo preto na predmetné dovolacie konanie potrebné aplikovať právnu úpravu Exekučného poriadku v znení účinnom od 1. apríla 2017, ktorá prípustnosť dovolania proti uzneseniu vydanému v exekučnom konaní vylúčila. Dovolanie povinnej proti uzneseniu, ktorým odvolací súd potvrdil uznesenie súdu prvej inštancie o zamietnutí návrhu povinnej na zastavenie exekúcie, je bez ďalšieho neprípustné.

23. Dovolací súd viazaný rozsahom a dôvodmi dovolania, so zreteľom na vyššie uvedené, dovolanie povinnej podľa ust. § 447 písm. c) CSP ako neprípustné odmietol bez toho, aby sa zaoberal dôvodnosťou podaného dovolania.

24. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (ust. § 451 ods. 3 veta druhá CSP). O trovách dovolacieho konania rozhodol najvyšší súd podľa ust. § 453 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 255 ods. 1 CSP, pričom oprávnenej, ktorá bola v dovolacom konaní úspešná, nepriznal náhradu trov konania, keďže jej v dovolacom konaní žiadne trovy nevznikli.

25. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok